

Overweging: 8e zondag door het jaar

Thema: Doen we wat Hij zegt?

Lezingen: Sirach 27,4-7 en Lucas 6,39-45

3 maart 2019

Joost Koopmans

De beelden die Jezus vandaag, te midden van vele mensen uitsprak, hebben blijkbaar zoveel indruk gemaakt, dat ze in de vorm van spreekwoorden de eeuwen hebben overleefd.

Ik stel voor dat we die spreekwoorden één voor één de revue laten passeren en er dan het wezenlijke uithalen.

Allereerst over de blinde die een blinde de weg wijst. Gezien de beelden die hierop volgen doelt Lucas hier op leraren in de 1e Christengemeente die blind zijn voor eigen fouten en toch menen anderen te kunnen leiden. Leermeesters zonder zelfkritiek misleiden de mensen die zich aan hen toevertrouwen. Met z'n allen blijven wij in de leer bij de Messias.

Dan gaat het over de splinter in het oog van de ander en de balk in je eigen oog. Als je elkaar wilt vermanen, corrigeren, beoordelen of bekritisieren, kijk dan eerst eens naar jezelf. Anders pak je anderen misschien op kleinigheden, terwijl jezelf kapitale fouten maakt.

Het derde beeld over de boom die je kent aan zijn vruchten betekent: beoordeel de ander op zijn vruchten, dat wil zeggen op zijn daden en bijvoorbeeld niet op grond wat jij denkt hoe de ander is.

Het vierde beeld is dat van het menselijk hart. Het hart is hier beeld voor het centrum van alle geestelijke activiteiten en gevoelens. Het is een schatkamer waaruit goed en kwaad tevoorschijn komen. En het lijkt hier vooral te gaan om de woorden die gesproken worden. Zoals vruchten iets zeggen over hun boom, zo maken de woorden die een mens spreekt ons duidelijk hoe authentiek hij is, of niet.

Vier op zichzelf staande spreekwoorden, vier beelden met toch wel een rode draad omdat ze ons vooral oproepen om vooral kritisch naar jezelf te kijken, voordat je iets tegen een ander zegt.

Maar het is niet makkelijk om balk of splinter in eigen oog te ontdekken. Het is moeilijk om objectief te kijken vanwege de vele eigenbelangen. Als ik serieus wil weten of ik dit of dat wel goed zie, of ik wel een goede kijk heb op die of die, en op mezelf, dan zou ik iemand die ik vertrouw eerst eens moeten vragen: "Wil je eens kijken of er iets in mijn oog zit?"

Dan zal wel blijken of ik het goed zie. Of mijn blik misschien niet gekleurd is door bijvoorbeeld:

- een vaag soort antipathie tegenover de ander waar ik moeilijk overheen stap;
- door een vooroordeel dat ik niet ter discussie wil stellen;
- door een gekwetstheid waardoor ik zelfs het goede in de ander nauwelijks meer zie of waardeer;
- door een spiritualiteit op grond waarvan ik mensen beoordeel

Het is pijnlijk als je ontdekt dat je iets niet goed gezien hebt, dat je beoordeling niet klopt.

Gelukkig als je dan iemand treft die jou niet laat vallen, en die je bovendien nog weet te helpen om de balk/splinter eruit te halen. Maar als je door die pijn weet heen te gaan, zul je weer helderder tegen mensen en situaties aankijken.

Misschien moet je er wel om bidden met een lied als dat van Huub Oosterhuis:

*"Wek mijn zachtheid weer,
Geef mij terug de ogen van een kind,
Dat ik zie wat is,
en mij toevertrouw,
en het licht niet haat."*